

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA
A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyletti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések elős árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K. A nyílt-tér és hirdetések előre fizetendők.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Egy babérág.

Mikor az ember az élet nagyobb felét már meghaladta, mikor eljut ahhoz a mesgyéhez, mely a sirtól már csaknem egy arasznyira választja el, mikor a szürke jelen és homályos jövő már semmi reménnyel sem kecsegteti, melán tekint vissza a multra, melynek szép emlékei megaranyozzák hanyatló agykorát. A multból megmentett emlékeim között én is szent kegyelettel őriztem eddig egy babérágat, melyet egy gyöngéd jó barátom, a fehéregyházi Petőfi szobornál megdicsőült E. Kovács Gyula lánglelkű poeta és hirneves színművész halotti koszorujából küldött számomra.

Ma ez a babérág egy másikkal, talán még becsesebbel szaporodott; Fülel Szántó Lajos, a kitért székely poeta küldte, a Vörösmarty szobor talapzatán elhelyezett koszorukból, meg nem érdemelt barátsága, megbecsülhetlen gyöngéd jeléül...

Könnyekig meghatottan fogadtam a drága ereklyét; elhelyeztem a régi mellé és hogy csendesebb legyen majdan siri álomom, végső óhajomul meghagyom, hogy e két szent emlékemet helyezzek velem koporsómba, kihűlt szívem fölé, mely az életben sok sebből vérzett a csalódás tövisétől...

Nem profanálnám hiu kérdésből, gyarló emberi hiúságból e szent ereklyémet a nyilvánosság előtt; féltékenyen, irigyen elrejténem minden emberi szem elől, hogy értékében, becsében csak egyedül én gyönyörködhessem; de az a nagy szívű székely poeta egy olyan levél kíséretében küldte, mely nemcsak nekem, de az egész emberiségnek, különösen pedig a mi székely népünknek szól és így nincs lelkem attól azokat megfosztani a kik — velem együtt — még a mai léha, frivol és hyperreális világban is gyönyörűségüket keresik az élet nemes idealismusaiban...

A babérágat magamnak tartom, mert büszkeségemet képezi; de az eszméket, melyeket a mi édesszavu székely poetánk hozzáfűzött, kötelességem átadni a nyilvánosságnak, mert nagyon sok igazságot és megszívlelendő tanulást hirdetnek székely népünk számára...

Ime a levél tartalma:

Kedves Deréki Bátyám!

Vörösmarty Mihály szobrának leleplezési ünnepélyéről néhány babérlevelet szántam neked emlékül. Sajó Aladár, a szoborbizottság agilis jegyzője és krónikása nyújtotta ide annak idején az ollót, hogy vágják a szobor talapzatán lévő koszorukból, örvendő, mikor célotat megmondtam és nevedet említettem.

Mindnyájan tudjuk, hogy te a Vörösmarty katonái közé tartozol. Benne nemcsak a klasszikus magyar irodalom megteremtőjét, a nemzeti szellem leghibebb kifejezőjét tisztelod, hanem eszméinek hű követője, tettel, tollal igaz harcosa voltál és vagy ma is, mikor kenyered javát már megettél.

Tedd el, kedves Bátyám, a babérleveleket emlékeid közé, melyek vigasztalni, erősíteni a multból visszajárniak most hozzád az élet alkonyán... Erre az erősödésre nagy szüksége van az olyan magadféle embereknek, kiknek fáj az ideálok pusztulása. A nemzeti ideálokat értem, melyeknek kultusza nélkül a török, tatár már rég felemészti ezt a hazát s a későbbi küzdelmes korszakokban letörtünk volna. Vörösmartynak, a Szózat halhatatlan költőjének lantja hozta rezgésbe a magyar lélek hurjait és utánna kezdtük imádkozni a nemzeti *Miatyánk*-ot, melynek kezdő sorai a szobor talapzatán ragyognak:

Hazádnak rendületlenül
Légy hive, oh magyar!

Istenem, de megváltozott az idők járása! Ma már népünk jó nagy része — fájdalom — olyan szózat után indul és lelkesedik, mely gunyolja, megveti a magyar hazafias érzést. Korunknak ezt a szégyenét, népünknek ezt a megromlását a nemzetközies csinálják. Megjegyzem, hogy nemzetközi előttem: nem a faj, nem a vallás, hanem a Weltner-Bokányi-Pikler-Hlinka-féle alakok és követőik. Tüntető felvonulásaik alkalmával felzug a szózatjuk:

Eljen a világot megváltó nemzetközi
Forradalmi szociáldemokratia!

Ezek akarják átalakítani saját képükre és hasonlatosságukra az egész világot! Jogokat követelnek maguknak, de a mások jogait nem tűrik. Nyílt utcán neki esnek és letépi a tulipántot azok melléről, kik azt viselni merészek. Azt akarják, hogy mindenki velük vaduljon. Kicsufolnak min-

denkit, aki tisztességes ruhát visel, cilindert hordoz, vagy koszin halad el mellettük. Naplopóknak, heréknek tartják. Azt hiszik, hogy csakis azok dolgoznak, kiknek kalapács, furó s más efféle munkaszerszám van a kezükben. Befenyegnek a kávéházakba, üzletekbe. Velük tartanak a „szervezett munkások”, kik rikitóveres sipkát vagy fejkendőt viselve rekedté ordítják magukat. Szidják a „festett pofájú naicscságakat.” Vakmerő arcátlansággal gunyolják, piszkolják közéletünk nagy alakjait. Névszerint emlegetve: az egyik minisztert „kiugató, beugató kutyának” titulálják, a másik miniszternek *Bali Mihály kössön hurkot a nyakára!* Mindezek ékes rimekbe és nótákba vannak foglalva. Közben felszárnyalnak a jelszavak: *Nem kérünk, követelünk! Miénk a jövő! Le a potrohoshasu csuhásokkal! Le a népbolondítókkal! Le a szalonszociálistákkal! Le a papi birtokkal, a naplopó mágnásokkal! Van még lámpavas! stb. stb.* Aztán a nemzetközi lapok példaadása nyomán gunyolódnak *Nácival* (Darányi), *Epaminondással* (Wekerle), a „*fekete gróffal*” (Andrássy), *Fráncival* (Kossuth).

Az embernek megáll az esze, hogy a nyílt utcákon végig haladó ezer meg ezer emberből álló tömeg, — mint valami garázdálkodó banda — a fennálló rend, a törvény, a haza, egyesek és társadalmi osztályok ellen, minden megtorlás nélkül, szabadon s pláne a rendőrség jelenlétében izgathat...

Jól tudod kedves Bátyám, hogy a tekintély elve kormányozza a világot. E nélkül társadalomban élni, azt vezetni, fentartani nem lehet. És mégis ezek a nemzetközies lábbal tiporják a tekintélyt, hogy fenekestől felforgassák a rendet. Elképzeltetni, milyen romboló hatással van a jó és becsületes népre, az ifjuságra, de még a gyermekre is a tekintély kigunyolása, a vezető, országos nevű férfiak piszkolása...

Még élénk emlékezetünkben van a Kristófi éra. Akkor is megmutatták a nemzetközies foguk fehéret. Mindegyre a hazafiság ellen tüntettek; kövekkel, revolverekkel támadtak egyes lapok szerkesztősege ellen, a magyarfaló hálátlan horvátoknak pedig üdvözlő táviratokat küldöttek.

Most nap-nap után rendezik a jogosulatlan sztrájkokat meg-

rontják a munkaadó és a munkások közötti békés viszonyt s ki a sztrájkban velük nem tart, azt munkájában megakadályozzák, megfenyegetik s mint a közeli napokban történt, le is lövik. Így terrorizálnak, garázdálkodnak ezek a nemzetközies, kik a folytonos bérharcokkal oly lényegesen hozzájárulnak az általános drágasághoz is.

Bizony szomorú, csaknem kétségbeejtő állapotok ezek. Már a jó falusi nép is romlásnak indult. Szívét megtöltötték nyugtalan vágyakkal; azt a szívét, melynek eddig minden dobbanása az Isten és a Haza iránti lángoló érzésről tett bizonyosságot. Lelke, teste pusztulásnak indult... Most énekelhetné Vörösmarty:

Megváltozott a hajdan erős természet egészem,
S mely nép villongó vasakat csördítve
[örömmel:
Éjjeli inéceseknél zabolátlan véteket űzi,
Éltének gyilkos kézzel szaggatja virágát,
Mig végtére kidől s maga lesz temetője
[nevének...

Azonban én, az álmodozó lélek, hiszek egy szebb jövőben. Thiry Amadé-vel tartok, ki 1856-ban (az abszolutizmus idejében) többek közt így irt rólunk: „Bármilyen történék is, Magyarországnak élni fog azon rendeltetésének, melynek edényét a Gondviselés nem akarta összetörni. Egy nép sem ment keresztül keserűbb viszontagságokon; a tatárok által feldulva, a törökök által elfoglalva, belmeghasonlás által számtalanszor elnyomva s nem egyszer saját fejedelméi által is megrontva, minden romlásából erősen és önbizalommal emelkedett fel. Ez az eleven élet-erő, mely a hunfajta népeket tizenöt század óta, annyi ellenök esküdt törekvések dacára, a Tisza és Duna partjain fentartotta, a magyarnak lelke mélyében fekszik s még megtört büszkeségében is kitünik. Szent István, Nagy Lajos és a Hunyadiak nemzete bebizonyította, hogy tud tűrni, hogy bevárja a dicsőség napjait.” Bocsánatot kell kérnem, hogy az emlék-küldésnek hangulata nem tudta elnyomni lelkem keserűségét; hogy el kellett panaszolnom népünk megrontását, a nemzetközies garázdálkodását, mely mint a szu emésztő alkotmányunk ezeréves fáját, melynek ágait annyi hálátlan nép tördeli... Szebb jövő után sóhajtozó lelkemmel üdvözöllek, szerető öcséd

Fülel Szántó Lajos.

Fazekas iparunk érdekében.

Mióta a romániai vámháboru velünk szemben megkezdődött, azóta nap-nap után láhattuk és láttuk, mint megy tönkre virágzó fazekas iparunk. A helyzetet súlyosbította fazekas iparosainknak makacs ragaszkodása minden régihez.

A helybeli ipari szakiskolának minden buzgósa, lelkes törekvése érintetlen hagyta őket.

Végre az idő betelt. Az élet nehézsége a kevés jókat észre térítette. Átvenni az ipariskola által felkínált modern technika vívmányait, átvenni a fejlettebb izlést s akkor boldogulni, vagy maradni a régi csökönyösségben s akkor megsemmisülni. E kettő között kellett választaniok.

Mikor e végső pontra jutottak, jött mentségükre a nm. kereskedelmi miniszter. Minden kérés nélkül, saját elhatározásából fölajánlott a fazekas ipartársulatnak egy 3 lóerejű motort, megfelelő agyaggyuró, máz és festékörlő gépekkel 3700 korona értékben. Továbbá 1800 koronát gépház fölépítésére. Összesen tehát fölajánlott 5500 korona segélyt.

Ámde az elszegényedés, a nyomában járó elfásulás, az értelmi téren való elmaradás odáig súlyosította már fazekas iparosaink többségét, hogy a fölajánlott segélyt vissza akarták utasítani. És ez az országra szóló botrány meg is történik ha azt idejekorán észre nem veszi vármegyénk főispánja Ugron Ákos. Értésülve botrányos szándékukról, azonnal intézkedett Hargita Nándor, Maráth József és Solymossy Endre iparfejlesztő bizottsági tagok által, hogy a társulat gyűlésén jelenjenek meg és ott e nagy jelentőségű segélyről világossítsák föl a tagokat. Ezen intézkedés által sikerült főispánunknak, hogy a társulat a kereskedelmi kormány segélyét hálás köszönettel elfogadta.

Azért egyeseknek még mindig volt indokolatlan aggodalma. Hátha így, hátha úgy? No hát semmi aggodalom most már! Mert május hó 31-én városunkba érkezett Örlei János iparfelügyelő, az agyagiparban országos szaktekintély és Ugron Ákos főispán elnöklété mellett tartott népes gyűlésben, minden aggodalomra megnyugtató felvilágosítást s a gépek elhelyezésére és használatára nézve kimerítő utasítást adott.

Ezek után most már hálával és lelkesedéssel csüngenek fazekas iparosaink a keresk. kormány adományozásán.

Egyben azt is megtette Örlei felügyelő, hogy a várrétjén kijelölte azt a helyet, mely a gépház elhelyezésére legalkalmasabb.

E hely pedig a Küküllő partján a vasut hid, kórházi szennyviz szűrő és a régi malomkert által körülvett terület, mely szabálytalan alakjánál és helyzeténél fogva magán építkezésre amugy se lenne alkalmas. Semmi kétség tehát az iránt, hogy ha a fazekas ipartársulat a városi képviselőtestülettől ennek a térnek mérsékelt árban való átadását kéri, hogy azt a képviselőtestület át ne adná.

Bizonyos megnyugvással vagyok most már az iránt, hogy fazekas iparosaink megértették, hogy a keresk. kormánynak ez a segélye egy jobb jövőnek a kezdete rájuk nézve.

De azt is meg kell értsék, hogy a következésben mekkora erő, mennyi ígérkező segély hitel van! Közös műhelyben, közös termelésre kell majd tömörülniök!

És végül bizniok kell abban, hogy az önálló vámrendszer még az ök életökben meglesz! Meg kell lenni. S akkor délre és keletre a kivitelök ismét helyre áll, úgy mint régen volt.

Ezzel a bizonyos jobb jövővel lelkesitem, buzdítom elcsüggedt fazekas iparosainkat.

Csak kitartás, csak haladás, a jobb jövő akkor bizonyos!

—y—

Városi közgyűlés.

Városunk képviselőtestülete Gotthárd János polgármester elnöklésével folyó hó 4. és 5-ik napjain tartotta meg ez évi rendes közgyűlését a tagok igen csekély számu érdeklődése mellett. A mily visszatetsző volt képviselőink nagy részének távol maradása, épen olyan mértékben illeti elismerés az állandó kitartással résztvevő tagokat, kiknek bizonyára szintén akadt volna más irányban is elfoglaltságuk. Legszebb jutalmuk azonban a hiven teljesített kötelességérzet, a melylyel polgártársaik bizalmáért adóztak.

Polgármesterünk megnyitója után Hlatky Miklós és Dr Solymossy Lajos tettek kérdéseket a város területén észlelt rendellenes állapotok megszüntetése érdekében. Majd a polgármester mult évi és az egyes miniszteriumoknál levő megszüregtetett ügyek állásáról szóló jelentései következték s vétettek tudomásul. Így pl. a vízvezeték ügyét a földművelésügyi miniszteriumban kedvezően fogják elintézni, ugyszintén a városunk részére kérelmezett juhvásárolgát is. A vámtarifa kérdése azonban ismét elodázódik, a mennyiben újabb átdolgozásra visszakerül, jóváhagyás nélkül s így a tisztviselői fizetések fedezésére korábban megszavazott pótdadó alól közönségünk nem szabadulhat.

Dr Solymossy javaslatát, hogy a polgármester évi jelentése városunk beléletét magába foglalja, a végzett munkáról hü képet adjon és a jövőre üdvös terveket nyújtson s ilyen alakban kinyomtatva, évenként a tárgyalás előtt 8 nappal a képviselőknél megküldhessék, dr Valentsik Ferenc főlölesleges kiadásnak minősítvén, ellenzi. Majd a székelykereszturi tanítóképző ügyében provokált nagyobb vitát, Dr Sebessy János alispán felvilágosító kijelentése szüntette meg, amely szerint jelenleg áthelyezésről szó sincs és az intézet Székelykereszturon marad. Különben a város orsz. képviselőjét megbízták az ügy állásának figyelemmel tartásával.

Dr Valentsik a mellékutak rendezetlenségét is szóvá tette, hol a város semmi áldozatot sem hoz, noha az ott lakók épp úgy adófizető polgárok, mint ő maga. A költségvetés keretén belül kívánja, hogy minden utca legyen egyformán gondozva.

Hlatky az új utcák nyitásáról szóló szabályrendeletet sürgeti, miután egész ötletszerűen alakulnak ilyenek és szaporítják a város polgárságának terhét.

A városi elemi iskola elhelyezésére a sétatér mellett kijelölt területet átadják, ezzel kapcsolatosan a Bem utcai telkek, valamint a Ferencrendiek tulajdonát képező terület kisajátítása és az állami polgári leányiskola elhelyezésére szolgáló telek ügyében részletesebb vita volt. A kisajátítást, ha békés uton megoldani nem lehet a kérdést, kérni fogják, míg a leányiskola épületét megfelelő bérösszeg fejében felépíti a város. Az utáthelyezéshez pedig, mintegy 120,000 korona értékkel járul hozzá a város, tekintettel arra, hogy az állam a szükséges vashidat megépítteti.

A kökeresztúr utszélesítéséhez a megajánlottnál nagyobb áldozatot nem hozhat. Különben is az államnak legsajátobb érdeke már hadászati szempontból is ez országos utat kiszélesíteni. Véleményt kérnek a helyi katonai parancsnokságtól és annak kapesán ismételt feliratot küldenek a kereskedelmi kormányhoz, mely az elhangzott felszólalások szerint oly mostohán bánik velünk. Ezért pedig különösen Szerényi államtitkárt okolják, aki csak a nemzetiségi vidékeknek kedvez.

A katonai baráka és ürszék felépítésénél Hlatky Miklós tanár szóba hozta tözegezett ürszék építését és indítványozta, hogy Losonc városától kérjenek erre nézve utmutatás. Majd Gyertyánffy Gábor és Bodó Ferenc mérnök tettek szakértői nyilatkozatokat. A Sós fürdőnél levő hidra új árlejtés hirdetését rendelte el a közgyűlés.

A Csorgó utca megnyitása végett vásárolt új telkek vételárát elfogadta a közgyűlés, ugyszintén 64,000 K betáblázásos kölcsön felvételét és a reáliskola, főgimn. részére szükségelt játszóhelynek évi 400 K bér mellett való átadását is névszerinti szavazással elhatározta.

Ekkor az idő előrehaladott voltára (este 7 óra lévén) való tekintettel a közgyűlés folytatását Gotthárd polgármester másnap d. u. 3 órára tűzte ki.

A képviselők még kevesebb számban gyűltek össze, mint előző napon, de azért a jelenlevők teljes ügybuzgalommal vitatták meg a fontos tárgyakat.

A közeztvám szabályrendelet előkészítéséhez szükséges műszaki előmunkálatok kérdésével kapcsolatosan Bodó Ferenc városi mérnök ellen titkos szavazással a fegyelmi eljárás megindítását mondotta ki a gyűlés. Dr Gyarmathy Dezső volt polgármester kérésére pedig a 357 K-nyi időközi kamatot névszerinti szavazással egyhangulag elengedte. A Budvárhoz vezető céllövő utja a kollegiumtól évi 2 K bérert átvettett. Pap Zakor József a lövőgyakorlatok végzésére alkalmasabb hely kiszemelését ajánlja.

A fazekas ipartársulat gépházának felépítéséhez a kért 277 négyszögöl területet ölenkint 8 K-ért hajlandó a képviselőtestület megadni. Azonban a hely meg szemlélésére 30 napra történt kitűzés mellett Zakor, Dr Nagy Samu, Tamás Albert és Bodó mérnök kiküldettek.

A sertéspiacon kiosztandó 20. és 21. sz. telkek kikiáltási árát négyszögölenkint 10 K-ra leszállítván, a villamos-telephez szükséges laká-

sok építési költségére 14,000 K-át szavaztak meg az üzem terhére.

Elfogadván az 1907. évi különböző zárszámadásokat, Gyertyánffy Gábor indítványára kimondatott, hogy a zárszámadási zárlatösszegek kimutatásával kapcsolatosan a költségvetési összegek is a képviselőkkel ezután írásban közöltessenek. A sétatéri bizottság véleményét pedig a tanács az egyes intézkedéseknél mindenkor kikérje.

Zetelaka nagyközség vásáráthelyezési kérésének teljesítését nem ellenzik.

A szemétszépítés, fuvarozás szerződését azon megjegyzéssel fogadták el, hogy a jövő evtől kezdve a szombatfalvi részre is kiterjesztessék annak hatálya, miután most csak a vashidig szól.

Boncz István harmadik gyógyszer-tár felállítására beadott kérvényét szavazattöbbséggel elutasítandónak javasolják; noha városunk 8055 lakossal bir és vidéke nagy terjedelmű ezidőszerint megadását indokoltnak nem tartják, habár a véleményezés mellett Hlatky, Gyertyánffy és Dr Pál Ernő igen nyomós érveket hangsúlyoztak.

A városi rendőrség államosítására vonatkozó tanácsi előterjesztést le-szavazták. A tisztviselői kör helyiségebe vezetett villamvilágítás ügyét jóváhagyták, míg a közbiztonság, közs. iskola, városi tanács helyiségeibe a bevezetést egyelőre mellőzik.

A városi adóhivatalhoz kért 2 díjnak alkalmazásának szükségessége ügyében Homolay Lajos, Soó Domokos, Simó Mátyás tagokból álló bizottság küldetett ki.

Betegh Pál indítványa alapján, a képviselőtestület örömmel veszi tudomásul, hogy a Székely Szövetség és az erdélyrészi hírlapírók közgyűlésüket ez évben városunkban fogják megtartani. Székely hazafias barátsággal fogadja őket városunk polgársága. Megbízott a polgármester, hogy a város nevében az érkezőket üdvözlje, a vendéglátó helybeli Székely Társaságnak felmerülő költségeire pedig — szerény anyagi viszonyaihoz mérten — 300 koronát azelőre nem látott kiadások fedezésére egyhangulag megszavazott.

Egyes tisztviselőknél fizetési előleget szavazván meg, a szabadságolás iránti kéréseket jövő ülésre halasztották.

Végül pedig Betegh Pálnak a vilamos kocsiközlekedés beállítására ügyében beadott indítványa felett való értekezés céljából Dr Solymossy Lajos, Dr Valentsik Ferenc, Gotthárd János, Gyertyánffy Gábor, Betegh Pál, Lakatos Tivadar és Bodó Ferenc tagokból álló bizottság küldetett ki.

A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Gotthárd polgármester f. hó 11-én d. u. 4 órát kitűzván, a két nap alatt majdnem 8 órát tartott közgyűlés véget ért.

KÜLÖNFÉLÉK.

Lapunk t. előfizetőinek, olvasóinak, munkatársainak és barátainak **boldog pünkösti ünnepeket** kívánunk!

Firtos Están h. csizmagyia

vasárnapi kiszőrkesztyései.

Piros pünköszt szépségs hajnalának virnyadatjakor, ünnepes hangulato-ságal jelentöm az szerkesztyő urnak,

hogyan a zelmult hét derekán épeg az ünnepi portyeka csirizelésével léven nadjon elfoglalatoskodva, aztán mög az kicsinyeg födemet es kellettven kapágtatnyi nem erközött idöm a tollforgatásra, de mostanég a zünnepre való nézvést néminemüképen hejre pótolom; hallám, hogy az városi képviselőtestület mögest gyűlésezött, ahun azon törték a fejüket esmélten, hogy a szögény embör balyát miképpen szaporiják az póttadó hizlálásával; mán én csak a mondó vad-jok, hogy a mijen az város, ojan az képe is; huzzuk amig birjuk, de asztán csak tojjuk, mer a hun nints, ot még az város se vöhet semit; aszt is mongyák, hogy az Sükösd tekintetes ur korszomájába ünnepmásnapján mögest valami uri komégyia lösz, mög hogyj valami cifra nyomoruságot, vadj nyomoruságot cifraságot mutogatnak; hátszen — mondok, — ebe nálunk sose vót hejánosság, mer mindétig nyakig ülünk az nadj nyomoruságba, a mejet ledinkáb a mi ucánkban az tóáján tapasztaha'unk, a hun nyár derekán es nyakig uszunk az pocsojába, penig mostanság már udj kimivelöttünk, hodj az fazakakat es masinával gyártyák; az vellanyos lámpások es kigyulattak a héten maguktól, vót es anyi bámulója, mint az majom komégyiának, tsak az a baj, hogyj épeg akor ojtották el, mikor legsötétebet let a zéjcaka; aszongya az Dikits komám, hogyj a széköl társaság valami kiállításfélét akar a zöszszel összehoznyi, mondok embör lögyön az talpán a ki eztet össze tudja csirizelni, mejhez hasonló lyókat kéván

Firtos Están
hitös csizmagyia

— Rp. Keserü labdaesok a Bömbölszere.

Sign: Hetenként egy adag.

Ránk virradt ma pünkösöd napja,
Gondját kiki otthon hagyja,
Az ünnepe vigszágnak való,
Busuljon helyettünk a ló.

Ugyis akad dolgunk elég,
Ne gondoljunk reá ma még,
Ünnepe után lesz az ülés,
Készül is rá veszedekés.

Kigyulladt már a villamunk,
Fényénél büszkén sétálunk,
Csak az bántja ki-kí szemét,
Hogy utcánkban sok a szemét.

A koresmáros csak hallgatja,
S magában el is gondolja:
Kettős ünnepe, dupla áldás
Jobban fogy akkor a mismás,
S hasznót ő veszi, de nem más...

Dr Veritás.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Varga Árpád székelyudvarhelyi kir. törvényszéki irodatisztet a hosszú-aszó kir. járásbíróhoz telekkönyvvezetőnek nevezte ki.

— **A helybeli róm. kath. főgimnáziumban** az érettségi vizsgálatok Kuncz József főigazgató jelenlétében elég szép sikerrel nyertek befejezést; az érettségén összesen 33 növendék vett részt, ezek közül jelesen vizsgáltak: Márton János, Ráduly István, jól: Bálint József, Bogdán István, Borsos József, Bodó Attila, Gonda Tibor, Kozma György, Lukáts Lajos, Mártini Géza, Palmay Sándor, Pika János, Ujházy László. 14 egyszerűn és 6 utasított egy-egy tantárgyból pótvizsgára. Az érettségizettek megkönnyebbült lélekkel még aznap este kedélyes mulatságot tartottak a Budapest-szállodában.

— **Erdélyrészi vásárok.** Junius 8-án Felvincz; 10-én Bonyha; 11-én Fogaras; 12-én Barót, Gyalakuta, Topánfalva; 13-án Almakerék, Kolozsvár, Mártontelke, Nagyekemező, Petele; 14-én Szelistye; 15-én Bethlen, Dobra, Etéd, Gyergyószentmiklós, Magyargorbó, Maroslye, Márpod, Mezőbodon, Monora, Nagybaczon.

— **Rajzkiállítás.** A róm. kath. főgimnázium tanuló-ifjúsága a tanév folyamán készített rajzaiból es festményeiből az intézet rajztermében a hó 7, 8, 9 és 10-ik napjain kiállítást rendez. Az újabb gimnáziumi rajzoktatás s a szép iránt érdeklődők figyelmét felhívjuk e kiállításra, mely díjtalanul tekinthető meg reggeltől estig a jelzett napokon.

— **A „Székely Dalegyet“** ma, pünkösöd első napján a Koronay-féle kerthelyiségben sétahangversenyyel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez; kezdete délután 6 órakor; belépti díj 1 korona.

— **Jótevény eső.** Szerdán a déli órákban hosszantartó jótevény eső zudult le városunkra es hiszszük az egész megyére is, melynek nyomán — Isten segítségével — valódi áldás fakadhat terményeinkre. Az eső a késő estéli órákig tartott es bár kezdetben erősen jéggel is volt vegyítve, nem igen okozhatott lényegesebb károkat; legalább hozzánk, — ilyen irányban, — sehonnán se jutottak panaszok.

— **Egy derék iparos.** Gáspár Gyula, korondi agyagiparos, arról értesít bennünket, hogy a „Székely Szövetségnek“ augusztus havában városunkban tartandó nagygyűlése alkalmából rendezendő megyei kiállításban ő is részt vesz hires munkáival es az esetleg eladott árukból szívesen felajánl 20 százalékot a székelyudvarhelyi „Székely Társaság“ alapja növelésére. Szívesen üdvözljük nemes elhatározásáért a derék ifju iparost es ha példáját mások is követik, úgy a „Székely Társaság“ vagyona csakhamar annyira gyarapodik, hogy kitűzött nagy céljai megvalósításához már a közeljövöben hozzáfoghat.

— **Az „Erdélyrészi Méhész Egyesület“** telepén folyó évi május 16—30-ig terjedő időben a földmives kigazdák részére berendezett méhészeti szaktanfolyam vizsgája május hó 30-án nagy érdeklődés mellett tartatott meg. A vizsga délelőtt 10 órakor Báró Jósika Gábor szép

megnyitó beszédével vette kezdetét. A tanfolyamot kellő szaktudással es fáradságot nem kimélő odaadással Dr Balázs Ferenc főtitkár vezette, s a vizsgán tapasztalt szép siker főképe az ő érdemének tudható be. A tanfolyamon részt vett hallgatók úgy az elméleti, mint gyakorlati méhészkedésbe a kellő ismereteket teljesen elsajátították es a kaptár készitést is annyira megtanulták, hogy mindannyian 1—1 kifogástalanul elkészitett kaptárt mutattak be. A tanfolyamot végzett egyének mindannyian bizonyítvánnyal lettek ellátva es szorgalmukért valamenynyien az általuk készitett kaptáron kívül még egyéb jutalomban is részesülnek. Legközelebbi tanfolyam junius 14—28 a lelkészek es julius 6—20-ig a tanítók részére lesz tartva.

— **Az állattenyésztés fejlesztésére** vonatkozó 12 szakaszos törvényjavaslatot nyújtott be esütörtökön Darányi Ignác földművelési miniszter a képviselőházban, mely messze kiható es fontos célokat szolgál a kisgazdákra nézve. Legközelebb még vizsgatérünk e megyénket is nagyban érintő törvényjavaslatra es ismertetni fogjuk annak egyes szakaszait.

— **Konfirmációi Emlék.** A Deme-ter Dénés homoródkarácsonfalvi unitárius pap szerkesztésében megjelent gazdag tartalmu *Konfirmációi Emlék* kapható *Betegh Pál* könyvkiadónál Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz.

— **Gyárégés.** Mint mult lapunkban már megirtuk Fiedler János székelykereszturi lakos tulajdonát képező lengyár bensejében szerdán a 10-ik számu transzmisszió csapágya az erős dörzsolés folytán áthévelt es a ráhullott lenkóc meggyulladt. A tüzet Patzl Viktor gyárvezető, Kecskés József es Gábor Lajos munkások kiütésekor észrevették, de az oly rohamosan terjedt, hogy eloltani nem tudták. A gyár a teljes berendezéssel együtt 60000 korona es a benne volt lenkészet 6000 korona értékben elégett. Ember es állatélet áldozatul nem esett; a tűz délelőtt 10 órakor ütött ki es délután két órakor ért véget. A leégett gyár es a len a trieszti általános biztosító társaságnál 160000 koronáig biztosítva volt es így a kár megtérül.

— **A megyesi főgimnázium új épülete.** A vallás es közoktatásügyi miniszter a megyesi főgimnázium új épületének felépítésére 110.000 K államsegélyt engedélyezett, kikötötte azonban magának az építési telek megválasztását.

— **A székelyudvarhelyi m. kir. áll. kő- es agyagipari szakiskola** 1907—908. évi vizsgálatának sorrendje 1908. évi junius hó 12-én (péntek) 8—9 óráig II. évf. leiró építési alaktan (kőipari). 9—10 óráig II. évf. ábrázolómértan. 10—11 óráig III. évf. kőipari technológia. 11—12 óráig II. évf. magyar számtan. 2—3 óráig I—IV. hittan (róm. kath., ev. ref. es unit.) 3—4 óráig III. évf. agyagipari technológia. 4—5 óráig II. évf. vegyes ásványtan. 5—6 óráig I. évf. mértan. 1908. évi junius hó 13-án (szombat) 8—9 óráig I. évf. magyar számtan. 9—10 óráig III. évf. magyar számtan. 10—11 óráig II. évf. edényalaktan (agyagipari). 11—12 óráig III. évf. költségvetésan. 2—3

óráig III. évf. könyvvitelan. 3—4 óráig I. évf. természetan. Junius 14—20-ig rajz- es munkakiállítás, naponta d. e. 8—12-ig es d. u. 3—6-ig nyitva. Ugy a vizsgálatokra, mint a rajz- es munkakiállításra a tanferfiak es az érdeklődő közönség szíves figyelme felhivatik. Az igazgatóság.

— **Fontos értesítés.** Mint Herkulesfürdőből (Mehádia) írják nekünk, dr Klein Eberhard az általa szivbaj, asthma es idegesség eseteiben, valaminth elhizásnál is már évek óta a legjobb eredménnyel gyakorolt ugynevezett nanheimi gyógyeljárás az idei fürdőevad alatt is folytatni fogja.

— **„Erdély“.** Ezt a már földrajzi fogalomná vált történeti nevet viseli az „Erdélyi Kárpát egyesület képes közlönye, mely cim alatt ez a folyóirat a testi egészséget a lelki élvezettel összekapcsoló magyar turistáságnak a lelkes hirdetője országszerte. Márki Sándor dr. II. Rákóczi Ferenc olaszországi uti naplójával kezdi meg a most megjelent 3—4 szám érdekes tartalmát. Buzitska Béla dr. es Ilyés Tibor a még márciusban hóval borított erdélyi havasokba tett labszánkós kirándulásaikról adnak számot. Majd a szerkesztő tollából a hargitai fürdőhelyek természeti szépségeinek képekkel illusztrált ecsetelése követi. A nagyobb cikkelyek végén pedig mintegy ráadásul régi székely rigmusokban is gyönyörködhetik az olvasó. Az „Erdély“-t az E. K. E. tagjai évi 6 korona tagdíj fejében díjtalanul kapják.

— **Az erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület** a hó 9-én pünkösöd harmadnapján Marosludason, az egylet közgyűlése alkalmával, zártkörű nyári táncmulatságot rendez, a központi szálloda nyári nagytermében; kezdete este 8 órakor; vidéki vendégek elszállásolási ügyében, előzetesen Bartha László Marosludason keresendő meg.

— **Könyvkötő tanulónak** felvesz egy jóra való fiut azonnal Betegh Pál könyvkötő-intézetébe Székelyudvarhelyt.

KÖZGAZDASÁG.

Az Udvarhelymegyei Gazdasági Egylettől.

107—1908.

Meghívó.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület választmánya f. hó 11-én d. e. 10 órakor a vármegyeház kistermében rendes ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Közigazgatási bizottság átirata a vármegyében létesítendő gazdasági iskoláról.
 2. Kányád község kérvénye jorkshyrei kan engedélyezése ügyében.
 3. Ujszékely község kérelme nyugati fajtika engedélyezése ügyében.
 4. Udvarhelyvármegye kecskelegeltetési rendtartása.
 5. Folyó ügyek.
- Székelyudvarhely, 1908. junius hó 2-án.

Az elnökség.

Kiadja: Betegh Pál könyv- es ujság kiadó intézete.

Uj magyar lemezek! Legujabb
Scala felvételek!
Grammofon hangle-
mezek kicserélése!

Bármely gyártmányu ke-
mény gummi lemezt, a
„Columbia“ kivételével
teljes eladási értékben
visszavesz — három uj
„Scala“ lemez átvétele
és fizetése mellett:

BETEGH PÁL

könyv- és zeneműkereskedése
:: Székelyudvarhelyt ::

Két oldalas kis lemez 3 K 50 f,
Nagy lemez . . . 6 K — f

A „Scala“ lemezek a legjobbak.

1848 eredeti angol, francia és ame-
rikai toaletti-modell közül a
Budapesti Bazar egy évfolyamá-
ban. Előfizetési ár: negyedévre
2 K, a „Székely-Udvarhely“ elő-
fizetőinek 1 K 60 f. Ingyen mutatványszámot küld a
„Budapesti Bazar“ kiadóhivatala
Budapest, VIII., Baross-u. 22. (Budapesti Bazar-ház.)

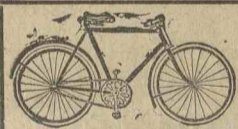
Tüzifa eladás.

Egy kocsi kitünő fiatal fel-
vágott bükk tűzifa, házhoz
szállítva, bármely időben **10**
koronáért kapható **Fábián**
József gőzfűrészeben Szé-
kelyudvarhelyen.

Ropogós cseresznyét.

élvezésre és befőzésre; Pösmétét (egrest) nagy
szeműket postakosaránként 2 K 40 f; üvegszemű
nagy meggyet befőzésre és rétesbe 3 K; kajszin
barack remek szép példányok június 15-től szállít-
va, befőzésre és lekvárnak való 2 K 40 f; —
Főzélékek vegyesen, u. m.: ugorka, tök, fejes-
és kelkáposzta, cukorborsó, vajbáb, kalaráb, zöld-
paprika, carfiolt postakosaránként 2 K 80 fil-
lér. Ismét-eladóknak külön árajánlat.

Gyümölcskivitel 155. Csongrád.

Használt, de
jó karban levő

KERÉKPÁROK

nálam leszállított áron kaphatók és uj
kerékpárokat is, bármely gyártmányt,
rendelék. Mindenféle kerékpár alkatrészt
raktáron tartok. **KELEMEN LAJOS,**
épület- és műlakatos Székelyudvarhelyt,
Petőfi-utca 20. sz.

BOR!

Fernengel Gyula székely-
udvarhelyi bornagykeres-
kedőnél

a legjobb minőségben, nagy válasz-
tékban és legelőnyösebb árak mel-
lett nagyban és kicsinyben kapható.

Eladó ház.

Székelyud-
varhelyt, a
báró Orbán
Balázs-utca
31. sz. a levő épületes beltelek
eladó. Értekezni lehet Barabás
Dénes kereskemesternél ugyanott.

**Kitünő főzött
ECET**

nagyban és kicsinyben, állandóan
előnyös árak mellett kapható
CSIA BALÁZS
ecetgyárában Székelyudvarhelyt,
Petőfi-utca (ezelőtt Cigány-utca) 22. sz. alatt.
Jó minőségű honi gyártmány!

254—1908 vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t. c. 102. §-a értel-
mében ezennel közhírré teszi, hogy
a székelykereszturi kir. járásbíró-
ságnak 1908. évi V. 187—1. sz. vég-
zése következtében Dr Schuster Fri-
gyes segesvári ügyvéd által képvi-
selt J. B. Misselbacher Sen. segesvári
cég javára Pazsint József és neje
nagysolymosi lakosok ellen 617 K
75 f s jár. erejéig 1908. március
hó 30-án fogatosított kielégítési
végrehajtás útján felülfoglalt és 1234
korona 18 fillerre becsült következő
ingóságok, u. m.: Nagysolymosba 2
ló, 1 szekér, 1 varrógép, bolti-stelá-
zsi, pudli, házi butorok és többféle
bolti-áru cikkek; Székelyszenter-
zsébeten 1 körfűrés, 1 hordó gé-
p-olaj és 1 köemelő rud nyilvános ár-
verésen eladatnak.

Mely árverésnek a székelykeresz-
turi kir. járásbíróság 1908. évi V.
187—2. sz. végzése folytán 617 K
75 f tőkekövetelés, ennek 1907. évi
november 30. napjától járó 6 szá-
zalékos kamatai, egyharmad száza-
zék váltódíj s eddig összesen 162 K
46 f bíróilag már megállapított költ-
ségek erejéig Székelyszenterzsébeten
1908. június 15 én d. e. 9 órakor
özv. Kocz Imréné lakásán és Nagy-
solymos községében leendő meg-
tartására — 1908. évi június hó
15-én délután 1 órája határidőül
kitűzetik és ahhoz a venni szándé-
kozók ezennel oly megjegyzéssel hi-
vatnak meg, hogy az érintett ingó-
ságok az 1881. LX. t. c. 107. és 108.
§-ai értelmében készpénzfizetés mel-
let, a legtöbbet ígérőnek, szükség
esetén becsáron alul is el fognak
adatni.

Amennyiben az elárverezendő in-
góságokat mások is le- és felülfog-
laltatták és azokra kielégítési jogot
nyertek volna, ezen árverés az 1881.
évi LX. t. c. 102. §. értelmében ezek
javára is elrendeltetik.

Kelt Székelykeresztúron, 1908. évi
május 26. napján.

Szalontai Albert,
kir. bíró. végrehajtó.

ényképészeti

szárazlemez, kartonok,
előhívó és rögzítő-fürdők — kü-
lönösen amatőrök részére a
legjobb minőségben kaphatók

BETEGH PÁL
KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN
Székelyudvarhelyt.

Rigler József Ede fctoiipari
osztályának elárúsítása, . :
Adria védjeggyel.

Szám 593—908 kj.

Szentegyházasfalvi körjegyző.

Bolt- és korcsmahelyiség bérbeadás.

Alulírott község előjárósága közhírré teszi, hogy az állami
utmentén lévő s tulajdonát vépező bolt és korcsmahelyiség a leg-
többet ígérőnek 1908. június hó 18-án délután 2 órakor
a községházánál haszonbérbe fog adatni 3, esetleg 6 évi időtar-
tamra. — Kikiálltási ár 200 korona. Megjegyeztetik, hogy az ital-
mérési engedély elnyerésért a kellő intézkedések megtétettek.
Kápolnásfalu, 1908. május 31-én.

Both Lázár, bíró.

Menyhárt János, kjegyző.

Hengerműmalom megnyitás!

Ezennel értesitem a t. örlető közönséget, hogy Szé-
kelyudvarhelyt (a vasuti állomással szemben) a Bethlen-
utca és Bálint-utca sarkán levő saját telkemen **mü-
malmomat** modern automatikus gépekkel teljesen ujonnan,
minden kívánalomnak megfelelően felszerelve, megindítottam.

Automatikus műmalmomban mindenféle gabona öröl-
tetik. A buza tisztítása otthon felesleges, mivel a legüsz-
kösebb gabonát is legjobban és legtakarékosabban kitisztít-
ja, miután az által a liszt erősebb és világosabb szin-
nyer. Minden t. örlető becses tudomására hozom, hogy a
műmalmomban készült liszt feltűnően szaporul az örlés
után, ennél fogva a t. örlető közönség érdekében áll, hogy
többféle liszteknek, az örlési zavarok kikerülése végett,
üres zsákokkal is rendelkezék. Biztosítom előre is az igen
t. örlető közönséget, hogy nálam az előállított örleménnyel,
valamint a tisztességes vámolás tekintetében meg lesz elégedve.

Szíves pártfogását és támogatását kérve, vagyok tisztelettel

Ágoston Béla, műmalom-tulajdonos.

A gabona-neműek be- és hazaszállítására a t. örlető közön-
ség részére fogatot tartok.

Képes levelezőlapok, finom hazai
levélpapírosok dobozokban és do-
boz nélkül nagy választékban kaphatók
BETEGH PÁL
könyv-, zenemű- és papírkereskedésében Székelyudvarhelyt
Névjegyek izléses kivitelben készíttetnek

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régjónak bizonyult háziszser, mely már sok
év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult
köszvénynél, oszznál és meghűléseknél, bedörz-
sülésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt
bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
osomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.—
és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerészénél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroslánhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

A boldogságnak

egyik lényeges járuléka — a ké-
nyelmes cipő! A n. é. közönség
szíves figyelmét

kromos talpu férfi tennis cipőinkre

van szerencsénk felhívni.

Ajánlunk továbbá mindenféle
vászon- és brunnel-, valamint ké-
nyelmes, széles talpu Amerikai
fekete és barna sevro-cipőket,
melyekből dus raktárt rendez-
tünk be.

Nagy választék van nálunk mindennemű és színű gyer-
mekcipőkből, ugyszintén cipőkrémek, fűzők, cipősámfák,
csatok és gummisarkokból. — Nem áruink olcsósága a fő,
hanem az a megtakarítás, melyet a minőségük jelent.

Kész szolgálattal:

Orbán, Nagy és Tamás,
cipészüzlete,
Székelyudvarhely, (Kossuth-utca Flórián-ház)